

พหุติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น
ในส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู-อาจารย์

นายวรเชษฐ สุขแสง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-206-2

011434

i 17188350

ADMINISTRATIVE BEHAVIORS OF ADMINISTRATORS IN ROYAL AWARDED OUTSTANDING
SECONDARY SCHOOLS IN THE REGIONAL AREAS UNDER THE JURISDICTION
OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION AS PERCEIVED
BY THEMSELVES AND TEACHERS

Mr. Worachate Suksawaeng

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นใน
ส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้
ของผู้บริหารและครู-อาจารย์

โดย นายวรเชษฐ สุขแสง

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... S. Bhisal

(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย พิศาลบุตร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... อ.อมรชัย ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ดันดี เมธ)

..... อ.เอกชัย กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกชัย กี่สุขพันธ์)

..... อ.วไลรัตน์ กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

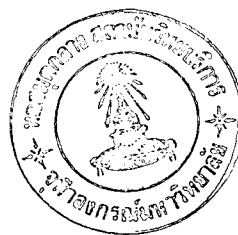
หัวข้อวิทยานิพนธ์ พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นใน
ส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้
ของผู้บริหารและครู-อาจารย์

ชื่อนิสิต นายวรเชษฐ สุขแสง

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น
ในส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างปีการศึกษา 2523 -
2526 โดยแยกศึกษาตามขนาดของโรงเรียน

2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น
ในส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารกับครู-
อาจารย์ โดยแยกศึกษาตามขนาดของโรงเรียน

สมมุติฐานของการวิจัย

1. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นแต่ละขนาด
ในส่วนภูมิภาค ที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา มีพฤติกรรมด้านมุ่งงาน
(Initiating Structure) พฤติกรรมด้านมุ่งสัมพันธ์ภาพ (Consideration) และ
พฤติกรรมทั้งสองด้านรวมกันอยู่ในระดับสูง

2. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นแต่ละขนาด
ในส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารกับครู-
อาจารย์ไม่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครู-อาจารย์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นในส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียนดังนี้

โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดเล็ก ผู้บริหาร 23 คน ครู-อาจารย์ 242 คน

โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดกลาง ผู้บริหาร 25 คน ครู-อาจารย์ 320 คน

โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ ผู้บริหาร 26 คน ครู-อาจารย์ 354 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม LBDQ (Leader Behavior Description Questionnaire) ของแอนดรู ฮัลปิน (Andrew W. Halpin) แปลและเรียบเรียงโดยสมาน วีระกำแหง

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติ โดยการหาค่าร้อยละ มีชัณมิ เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญด้วยค่า t (t -test)

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นในส่วนภูมิภาค ที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งแยกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ทั้งพฤติกรรมด้านมุ่งงาน (Initiating Structure) พฤติกรรมด้านมุ่งสัมพันธ์ภาพ (Consideration) และพฤติกรรมทั้งสองด้านรวมกันอยู่ในระดับปานกลาง

2. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นในส่วนภูมิภาคที่ได้รับพระราชทานรางวัล สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยผู้บริหารโรงเรียนแต่ละขนาดประเมินค่าคะแนนพฤติกรรมของตนเอง สูงกว่าค่าคะแนนที่ครู-อาจารย์เป็นผู้ประเมิน ทั้งพฤติกรรมด้านมุ่งงาน (Initiating Structure) พฤติกรรมทางด้านมุ่งสัมพันธ์ภาพ (Consideration) และพฤติกรรมทั้งสองด้านรวมกัน

๓. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นในส่วนภูมิภาค ที่ได้รับพระราชทานรางวัลของแต่ละขนาดโรงเรียนที่แสดงพฤติกรรมรายชื่อตรงกันในระดับมาก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู-อาจารย์ ได้แก่ ขอบหมายงานเฉพาะอย่างให้ผู้ร่วมงานทำงานโดยมีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เน้นการทำงานให้ทันตามกำหนดเวลา ส่งเสริมการใช้ระเบียบปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ ขอร้องให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามกฎและข้อบังคับที่วางไว้ แจ้งให้ผู้ร่วมงานทราบถึงความมุ่งหวังของหน่วยงานที่มีต่อผู้ร่วมงาน คบหาสมาคมกับผู้ร่วมงาน อธิบายถึงการปฏิบัติงานของท่าน ปฏิบัติงานโดยมีการปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงาน และยอมรับความคิดเห็นใหม่ ๆ ของผู้ร่วมงาน

under the Jurisdiction of Department of General Education on the Initiating Structure dimension, the Consideration and all of dimensions are high.

2. The administrative behavior of administrators in each size of royal awarded outstanding secondary schools in the regional areas under the Jurisdiction of Department of General Education as perceived by themselves are not significantly different from the teachers.

Research Procedures

The subjects involved in the research were the administrators in royal awarded outstanding secondary schools in the regional areas under the Jurisdiction of the Department of General Education consisted of 23 administrators and 242 teachers in small royal awarded outstanding secondary schools, 25 administrators and 320 teachers in middle royal awarded outstanding secondary schools, 26 administrators and 354 teachers in large royal awarded outstanding secondary schools.

The instrument used was Leader Behavior Description Questionnaire (LBDQ) of Andrew W. Halpin which translated into Thai by Saman Werakamhang

The statistical treatment included percentage, mean, standard deviation and test of significant by t - test.

Research Finding

1. The administrative behavior of administrators in each size of royal awarded outstanding secondary school in the regional areas under the Jurisdiction of Department of General Education in each dimension and all of dimensions were found at the average level.

2. The administrative behaviors of administrators in each size of royal awarded outstanding secondary schools in the regional areas under the Jurisdiction of Department of General Education on each dimension and all dimensions as perceived by themselves and teachers are significantly difference at .01 level. The administrations rated themselves higher than the teachers

3. The administrative behaviors of the administrators in royal awarded outstanding secondary schools in the regional area under the Jurisdiction of Department of General Education as perceived by themselves and teachers were rated as the high level. The following administrative behaviors were as follows : the administrators assign the particular tasks to the staff members^b, working with plan, emphasize the punctual working habit, encourage the staff members to use and follow the rules and regulations, let the staff members know what the organization expected from them, having good social^o with the staff members, explain all performance to the staff members and accept new ideas of the staff members.

กิตติกรรมประกาศ

ความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ มณูสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัย ในการให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงเรียบร้อย

จุดเริ่มต้นของงานวิจัยอันได้แก่ การเลือกหัวข้อ เรื่องที่จะศึกษาวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้รับ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ยิ่งต่อการพิจารณาตัดสินใจ จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ นอกจากนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือการวิจัยที่นำไปใช้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอด ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้สถิติและการสุ่มตัวอย่างประชากร และอาจารย์ สวัสดิ์ จงกล ได้กรุณาขอเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทำให้งานวิจัยตั้งแต่เริ่มดำเนินการ จนกระทั่งสำเร็จมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

นอกจากบุคคลที่กล่าวมาแล้ว หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ได้ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือด้วยเป็นอย่างดี อาทิ

บัณฑิตวิทยาลัย ได้กรุณาทำหนังสือถึงกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการให้ความช่วยเหลือในการวิจัย

กรมสามัญศึกษา ได้กรุณาทำหนังสือถึงผู้บริหารของ โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นในส่วนภูมิภาคในการให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัย

ผู้บริหารและครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่นในส่วนภูมิภาค ได้ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการตอบแบบสอบถามและส่งข้อมูลกลับคืน

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามมาแล้วข้างต้นไว้ ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

วรเชษฐ สุขแสวง

ธันวาคม 2528

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
รายการตารางประกอบ.....	ท

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
	สมมุติฐานของการวิจัย.....	4
	ขอบเขตของการวิจัย.....	5
	ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	7
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
	ลำดับขั้นการเสนอข้อมูล.....	10
2	เอกสาร วรรณคดี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
	คุณลักษณะ โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ.....	12
	ประวัติความเป็นมาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น.....	15
	หลักเกณฑ์การประเมิน.....	24
	ความหมายของผู้หน้า.....	28
	ความเป็นผู้หน้า.....	29
	ความหมายของความ เป็นผู้หน้า.....	30
	ทฤษฎี เกี่ยวกับความ เป็นผู้หน้า.....	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
รูปแบบของผู้หน้า.....	33
คุณสมบัติของผู้หน้าที่ดี.....	40
พฤติกรรมผู้นำ.....	43
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	49
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	49
งานวิจัยในประเทศ.....	51
3 วิธีดำเนินการวิจัยและรวบรวมข้อมูล.....	55
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	55
สมมุติฐานของการวิจัย.....	55
ตัวอย่างประชากร.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	58
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
วิธีวิเคราะห์ข้อมูลและการเสนอข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	97
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	97
สมมุติฐานของการวิจัย.....	97
วิธีดำเนินการวิจัย.....	97
ผลการวิจัยแต่ละขนาดโรงเรียน.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	104
อภิปรายผลการวิจัย.....	106
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	110
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	111

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	112
ภาคผนวก.....	119
ประวัติผู้เขียน.....	13๕

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ระดับของคะแนนพฤติกรรมทางการบริหาร.....	58
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมาของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดเล็กคิดเป็นร้อยละ.....	59
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมาของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดกลางคิดเป็นร้อยละ.....	61
4	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนมาของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดใหญ่คิดเป็นร้อยละ.....	63
5	แสดงสถานภาพของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดเล็ก.....	69
6	แสดงสถานภาพของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดกลาง.....	72
7	แสดงสถานภาพของกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดใหญ่.....	75
8	แสดงคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียน มัธยมศึกษาดีเด่นขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู-อาจารย์.....	78
9	แสดงคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียน มัธยมศึกษาดีเด่นขนาดกลาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู-อาจารย์.....	80
10	แสดงคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียน มัธยมศึกษาดีเด่นขนาดใหญ่ ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครู-อาจารย์.....	81
11	เปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดีเด่นขนาดเล็ก ตามการรับรู้ของผู้บริหารกับครู-อาจารย์.....	82
12	เปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดีเด่นขนาดกลาง ตามการรับรู้ของผู้บริหารกับครู-อาจารย์.....	83
13	เปรียบเทียบพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดีเด่นขนาดใหญ่ ตามการรับรู้ของผู้บริหารกับครู-อาจารย์.....	84

รายการตารางประกอบ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	พฤติกรรมทางการบริหารรายข้อของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดเล็กในส่วนภูมิภาค ที่มีมากและมากที่สุด ตามการรับรู้ของผู้บริหารและ ครู-อาจารย์.....	85
15	พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดกลางในส่วนภูมิภาค ที่มีมากและมากที่สุด ตามการรับรู้ของผู้บริหารและ ครู-อาจารย์.....	89
16	พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษาดีเด่น ขนาดใหญ่ในส่วนภูมิภาค ที่มีมากและมากที่สุด ตามการรับรู้ของผู้บริหารและ ครู-อาจารย์.....	93